

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36.

Fylke: Sn. Tr.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Kjøfaldalen

Emne: Kjøfaldalen, jable og åtferd.

Bygdelag: - -

Oppskr. av: Jens Kjøfaldalen Niggård

Gard: -

(adresse): Kjøfaldalen

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Omn aftast med å seie det, er det ikkje lov
til det så med å minke med lovordet,
kun kunne (og ban) og eller riolo på
lovordet. Kun kunne (og ban) og seie ja
med å minke med lauda (tillt høgre)
seelig som ja-svar på eit rop eller
spørsmål frå ein som står langt
eiuva og ropar.
2. Ja, dei kunne nok aftast det i eldre
tider, men det er det slutt med.
3. Nei, det var det nok ikkje.
4. Omn aftast innliddet dei nok tillt
med sekinga "G du ills og gær?"
Aftu og med "Gudagen!" G du ills og
gær?" Og så sloppa ein opp og slo av
ein liten prat.
5. Måten nemnt i sp. 4 var vanleg når
ein måtte sekingar, grammar og
nær kjemningar. Måtte ein framant
folk vart det no kenne aftast med:
"Gudagen!" Og måtte ein prutke eller
annan lag einbekknam som nok
kveva av, og ein slig gjeme ut i
negdeanten. Truleg vart det og da ut

7652

«Gjuddgen»

6. Ukjent.

7. Kjerner ikkje til det, men finu det rimelig at ein tok det til ein viss høgtidelig når ein hadde høgtidelige på.

8. Det var når ein kom til gjestebad og lag, når ein annan kom på vitjing eller han var selv borte, og når ein skulle ein kjemning eller skilning om hadde ein luge bort. mist. - ja, ein kunne nok på koma ag.

9. Ja, det gjorde dei. Det var kanskje når dei t.d. hadde sagt ein god vits om kvarandre, eller når dei t.d. hadde ein penne ein annan nok, - alltid om menneskelike.

10. Kjerner ikkje til dette, men finu det svært rimelig når ein vil ha stor respekt dei hadde for at som utkom høyja.

11. Dei prøvde på vitst når var i stykke a' vitsle kjenner eller kjenner. Det var ikkje halde for god skikk a' fara på megan når såke følgje var mentand. Vissle dei at såke

følgje skulle koma, kildt dei seg kinnu til det vissle det var over, og var dei ute, gjekk dei nok tulst langt på megan, og gjenn gjæntle seg.

12. Nei, det er ukjent.

13. Visse blokket hadde dei nok
 ikkje, det var "gamom" frå ungdom
 utover til frikøstida eller ut så
 det (19-10-aldar), "gørdagur" utover
 middagur, ettermiddagur, "godkveld"
 eller nordsid (5tida). "God natt" sa
 dei når dei gjekk av, eller gjekk
 og la seg.

14. 15. Akkurat i sameleg sag ein det
 ut ikkje, men eg lærte segpe utom
 heile fri lusing. Nokre seier over
 ut eg ikkje, men var det ein om
 var siik til til ut arbeid eller
 mule eller samantomst på fri-
 middagur, sa dei ofte: "God ungdom
 sa bruna om kvelden?" Det har
 ikkje nokre med dette å gjera, men
 eit anna uttrykk om vart heilt
 til ein om var sein om morgonen
 var dette: "N' ligg i j' all dagen
 den søm ligg fast no heil!"

16. Å ja, det har nok vori ein heilt
 til alle tider på dagen i det siste.
 Ein heilt og ofte denne heiltiga
 når ein shilt, same bra tid det
 er på dagen.

17. "Guds frø" har eg ikkje høyrst, men
 alle dei andre uttrykkha vart allit
 heilt når det hørd, svart ofte. Det
 var heilt vart.

18. Nei, det var "sigur" og så svare ein
 "takk."

19. Ja, alltid, men han sa heil "gørdag."

4. hand tulle.

20. Var det ei samtale om at du'andru
i tuseb ikkje skulle ha eiho greie
på, kjenne ein guse kupp frå fa'
virk. til å forstå at ein gjeme
ville ha ei samtale på tomanns-
hand. Ein kunne blikke med aigo
til han med aigo, skulle i han
eller finne på eit ord ut for
seg y tussfaru. Var det ikkje fult
så lojndomsfullt, sa ein det gjeme.
« E skulle ha låla' ei par ord med
de, » ha du' hia se i vora med
ut en nending, » fa' låla' til
gram med de' eller likvande.

21. No ja, men aldri fri i lida.

22. « kom iuv! » Jan skulle frib
tulle « gudedagur » e.l., sa skulle
han bli roleg med dia til du
bad han « iupå ag sett de. »

23. Jf. 22.

24. Det var det vel ikkje så uige med,
det gjekk vel anlag samstundes.

25. Jf. 22.

26. Ja, var det tult framant folk
om tom sa sa du frib: « E de
freumundt folk ute y gai? » Og
sa kjenne ut den framant a'
snakke om hvor han var ipai
fri han var liden en a' sette
seg.

27. Jf. 26.

28. E ja, det kunne nok lende at ein
for om stolen med amma eller ein

forbrenning.

29. Med hand tulling.

30-31. Det kvardags var det iltlykka om
 „du må stå bra på de,“ „du må
 lovva (?:leva) så vel da,“ eller tilhø.
 Dei same iltlykka kveble ein og
 ut avskil for lang tid, og siste gangen,
 men da tok ein brorandru i handa
 attåt. „Farvel“ kveble nok og.

32. Nu, langt i på. Slibt bliss kvebt.
 Se ikkje dei gamle huldningane.
 Omtal ven dei for realistische.

33. Nu.

34. Langt på. Det var for juleb.

35. Langt på. Slike fable for dei ikkje ut.

36. Ja. „Pötte nassa.“

40. Hjelst skiktningar.

41. Ja. Kinn tok prikke fingrum og lang-
 fingerum på brenn side av nase,
 kveble på, og smulla sei kommel-
 tokten mellom dei to fingrum
 istad for nase. „No for e nassaime
 du.“

42. Å ja, men det var no teltet gutt
 og gjemle om var kveblov. „God-
 kjækka.“ Kalle kinnme ein gjem-
 det narmast for more skuld.

43. Mellom horn og vaksne skiktningar.

44. Det var helst ut kveblaus, ut
 komfimasjon, på årsmåsdagar eller
 andre festdagar, når isk hadde fått
 ei seky god gæve.

45. „God jule,“ „løkke med jule,“
 „godt nytt år,“ „løkke med nytt år.“

46. eller var det "he løkke und..."
 46. Barle iktigtk fr bondstause ven
 ihje leikk. kein nigtla yuse sekuniga.
 Ben ein bjuning t.d. hadde mist
 kona, innvidde ein gjenn und, det
 var stult und in krent ag." & und
 uligker nokk likuande, t.d. "det
 gjekk gali und tusla dine - " e.l.
 47. "Ja, du må ha takk da" eller like.
 Var det nokk seleg a takke for,
 for ein i handa.
 48. Utbakkiga gjekk fr seg i lei
 men, & gjer det frantio. "a takke
 ut." Men det var alltid ein annan
 som gjorde det, affast ein i liggde
 som huiltu & gjera dette.
 49. Kflob und a tale sam ein ihje
 ansar und komande. Men mest
 proteste gjorde ein und a unde bakur
 til hem, alige seg & klappe seg
 bak, & kinnene kinnu til & und
 löfli stakker & unde blanke
 bakur til.
 50. Du huiltu kinnu du.
 51. Nu.

Jens Falstun.

